

VALTAA JA VASTUUTA

HALLITUKSEN JURIDINEN VASTUU

30.11.2022 – Hallituspaikka 2022

Vesa Turkki

asianajaja, varatuomari, osakas

HALLITUKSEN VASTUUN:

1. Lainsäädännöllinen perusta
2. Mittaamisen tyyppitilanteita
3. Arvioiminen liiketoimintapäätöksestä
4. Muutamia erityistilanteita

1. Hallituksen vastuun lainsäädännöllinen perusta

Osakeyhtiölaki (624/2006) määrittää juridisen viitekehyksen.

- Hallituksen vastuu muodostuu tapauskohtaisesti useista eri osakeyhtiölain säännöksistä, jotka hallituksen jäsenten on pääpiirteisesti tunnettava.
- Hallituksen vastuun arvioimisen lähtökohtana ovat:
 - Hallitukseen vaikuttavat osakeyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet (1 luku).
 - Hallitukselle laissa määrätyt tehtävät (6 luku).
- Jos yhtiölle aiheutuu vahinkoa hallituksen toiminnasta, arvioimisen taustalla sovelletaan myös hallituksen jäsentä koskevia:
 - Vahingonkorvaussäännöksiä (22 luku).
 - Rangaistussäännöksiä (25 luku).

2. Hallituksen vastuun mittaamisen tyyppitilanteita

Näistä tyyppillisesti riidellään.

– Yhtiön päätöksenteko:

- Virhe yhtiökokouksen tai hallintoneuvoston kokouksen valmistelussa tai koolle kutsumisessa.
- Virhe hallituksen päätöksenteossa tai hallitus panee täytäntöön virheellisen päätöksen.

– Hallinnon järjestäminen:

- Laiminlyöty järjestää sisäinen kontrolli asianmukaisesti, minkä johdosta tapahtuu väärinkäytöksiä.
- Sopimuksen solmiminen henkilön kanssa, josta olisi pitänyt tietää, ettei hän ole vakavarainen ja yhtiö kärsii tämän vuoksi luottotappiota.

– Yhtiön varojen jako:

- Hallitus maksaa perusteettomia suorituksia yhtiön varoista (laiton varojenjako).
- Hallitus päättää varojenjaosta maksukykyisyydestin vastaisesti.

3. Hallituksen vastuun arvioiminen liiketoimintapäätöksestä-BJR Rule

Pöytäkirjoihin kaikki esitetyt vaihtoehdot ja päätöksenteon tueksi esitetyt materiaalit.

- Hallituksen jäsenen on osoitettava liiketoimintapäätöstä tehdessään huolellisuutta, jota voidaan objektiivisesti edellyttää kyseisissä olosuhteissa toimivalta järkevästi ja huolellisesti toimivalta hallituksen jäseneltä yleensä.
- Hallituksen jäsenten tuottamusta arvioidaan angloamerikkalaisen "*business judgment*" -säännön avulla, ja tuottamuksen arvioimisessa kiinnitetään huomiota siihen, että:
 - Liiketoiminnassa päätöksiä on usein tehtävä epävarmuuden vallitessa.
 - Riskin ottaminen kuuluu yritystoimintaan.
 - Hallituksen jäsenen erityinen osaaminen, esimerkiksi taloudellisella ammattilaisella kirjanpidon osalta, voi vaikuttaa arvioimiseen.
- Hallitus ja sen jäsenet eivät ole vastuussa liiketoimintapäätöksestä, jos:
 - Hallitus hankkii asianmukaisen informaation ennen päätöksentekoa.
 - Hallitus käsittelee asian ja ratkaisee sen (edellyttää aktiivisuutta).
 - Päätös ei ole täysin perusteeton tai epärationaalinen.
 - Kyseessä ei ole liiketoimi lähipiirin kanssa eikä asian suhteen ole intressiristiriitaa.

4. Hallituksen vastuun muutamia erityistilanteita

Hallituksella on korostunut toimintavelvollisuus yhtiön kriittisissä tilanteissa.

- Hallituksen tehtäviin kuuluu yhtiön kriittisten tilanteiden varalta:
 - Riskien kartoittaminen.
 - Riskeihin varautuminen (hajauttaminen ja vakuutukset).
- Yhtiön kriittisissä tilanteissa hallituksella on korostunut toimintavelvollisuus ainakin seuraavien teemojen osalta:
 - Riskien hallinnan järjestäminen (raportointi, sisäinen tarkastus ja valvonta).
 - Tiedonsaannin varmistaminen.
 - Kommunikointi yhtiön johdon kanssa (yhdessä sopien).
 - Kokousten tihentäminen tarpeen mukaan.
 - Kassavirran ja kannattavuuden seuranta.
 - Mahdolliset ulkopuoliset konsultit ja niiden käyttö (second opinion; lausunnot).
 - Mahdolliset henkilövaihdokset (HR-aspekti).
 - Työturvallisuus.

Kysymyksiä?

